

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL PESTICIDŲ ATLIEKŲ TVARKYMO LIETUVOS RESPUBLIKOJE
2002–2005 METŲ PROGRAMOS**

2002 m. kovo 5 d. Nr. 310
Vilnius

Įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001–2004 metų programos įgyvendinimo priemonės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 4 d. nutarimu Nr. 1196 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001–2004 metų programos įgyvendinimo priemonių patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 86-3015), Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a** :

1. Patvirtinti Pesticidų atliekų tvarkymo Lietuvos Respublikoje 2002–2005 metų programą (pridedama).

2. Pavesti Aplinkos ministerijai kartu su Ūkio ministerija koordinuoti šiuo nutarimu patvirtintos Pesticidų atliekų tvarkymo Lietuvos Respublikoje 2002–2005 metų programos vykdymą, ieškoti užsienio valstybių ir tarptautinių fondų paramos šiai programai įgyvendinti, ypač daug dėmesio skiriant pesticidų atliekų šalinimo galimybėms.

3. Pavesti apskričių viršininkams pagal savo kompetenciją koordinuoti savivaldybių, kurių teritorijose yra pesticidų atliekų sandėlių, veiksmus, kad savivaldybės vykdytų reikiamą sandėlių priežiūrą ir juose esančių pesticidų atliekų apsaugą bei apskaitą ir dalyvautų įgyvendinant Pesticidų atliekų tvarkymo Lietuvos Respublikoje 2002–2005 metų programą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1334](#), 2002-08-23, Žin., 2002, Nr. 83-3601 (2002-08-28)

Ministras Pirmininkas

Algirdas Brazauskas

Aplinkos ministras

Arūnas Kundrotas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2002 m. kovo 5 d. nutarimu Nr. 310

**Pesticidų atliekų tvarkymo Lietuvos
Respublikoje 2002–2005 metų
programa**

I. Bendrosios nuostatos

1. Šios programos tikslas – sutvarkyti ir pašalinti pesticidų atliekas, tuo sumažinti aplinkos teršimo riziką ir gaisrų pavojų, užtikrinti gyventojų saugumą.

2. Šioje programoje vartojamos sąvokos:

Pesticidų atliekos – pesticidai, susikaupę Lietuvos Respublikoje iki 1991 metų.

Tinkami pesticidai – tokios pesticidų atliekos, kurių prekinis pavadinimas ir (ar) veikliųjų medžiagų pavadinimai yra žinomi, jų naudoti pagal paskirtį nedraudžiama.

Netinkami pesticidai – tokios pesticidų atliekos, kurių prekinis pavadinimas ir (ar) veikliųjų medžiagų pavadinimai yra žinomi, jų naudoti pagal paskirtį nedraudžiama, tačiau dėl pakitusių fizinių

ar cheminių savybių (veikliosios medžiagos skilimas, sukietėjimas, susimaišymas ir panašiai) naudoti netikslinga ar neįmanoma.

Uždrausti pesticidai – tokios pesticidų atliekos, kurių prekinis pavadinimas ir (ar) veikliųjų medžiagų pavadinimai yra žinomi, jas naudoti pagal paskirtį draudžiama.

Nežinomi pesticidai – tokios pesticidų atliekos, kurių prekinis pavadinimas ir (ar) veikliųjų medžiagų pavadinimai nežinomi.

3. Lietuvos Respublikoje šiuo metu sukaupta apie 2 tūkst. tonų pesticidų atliekų, iš jų ir nežinomų pesticidų, kurie laikomi apgriuvusiuose sandėliuose, yra grėsmingi aplinkai ir žmonių sveikatai. Ypač pavojingos sumaišytos nežinomų pesticidų atliekos, kurios dėl blogų sandėliavimo sąlygų gali teršti aplinką ir sukelti gaisrus.

4. Būtina sutvarkyti (perpakuoti, surūšiuoti, nugabenti į centrinius sandėlius) maždaug 920 tonų pesticidų atliekų, identifikuoti maždaug 800 tonų nežinomų pesticidų, išvalyti 185 pesticidų atliekų sandėlius ir padaryti juos nekenksmingus. Išankstiniais skaičiavimais, šiems darbams apmokėti reikės 3800 tūkst. litų.

Taip pat būtina pašalinti netinkamus ir uždraustus pesticidus. Jie bus šalinami kartu su kitomis pavojingomis atliekomis, sukūrus būtinus pavojingų atliekų deginimo ir kitokio šalinimo pajėgumus (įrengus pavojingų atliekų sąvartyną).

5. Vykdamas pesticidų atliekų tvarkymo darbus, vadovaujasi šiais teisės aktais:

5.1. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu (Žin., 1998, Nr. 61-1726);

5.2. Lietuvos Respublikos 1989 m. kovo 22 d. Bazelio konvencijos dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinio pervežimo bei jų tvarkymo kontrolės ratifikavimo įstatymu (Žin., 1999, Nr. 13-307);

5.3. Atliekų tvarkymo taisyklėmis, patvirtintomis aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 „Dėl Atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. 63-2065);

5.4. Augalų apsaugos priemonių naudojimo taisyklėmis, patvirtintomis žemės ūkio ministro, aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 1999 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. 196/134/225 „Dėl Augalų apsaugos priemonių naudojimo taisyklių ir registracijos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. 45-1454);

5.5. Pagrindiniais atliekų deginimo reikalavimais LAND 19-99, patvirtintais aplinkos ministro 1999 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. 342 „Dėl aplinkos apsaugos normatyvinio dokumento LAND 19-99 „Pagrindiniai atliekų deginimo reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. 94-2725);

5.6. kitais teisės aktais, reglamentuojančiais vykdomus darbus.

II. Programos įgyvendinimo priemonės

6. Pesticidų atliekų tvarkymas:

6.1. perpakuoti, surūšiuoti ir identifikuoti pesticidų atliekas.

Pesticidų atliekos, saugomos blogomis sąlygomis (esant nepakankamai priežiūrai ir apsaugai), turi būti nugabentos į centrinius pesticidų atliekų sandėlius, atitinkančius augalų apsaugos priemonių saugojimui keliamus reikalavimus. Perpakuojant pesticidų atliekas turi būti rūšiuojamos, atskiriamos oksiduojančiosiomis savybėmis pasižyminčios pesticidų atliekos (pastarosios turi būti laikomos atskiroje patalpoje). Nežinomi pesticidai pagal būklę turi būti sandėliuojami atskirai nuo žinomų. Perpakuojant atskiriami gerai atrodantys, nesumaišyti nežinomi pesticidai, kuriuos tikslinga identifikuoti ir panaudoti pagal paskirtį. Kiti nežinomi pesticidai (maždaug 35 procentai visų nežinomų pesticidų) identifikuotini tiek, kad būtų saugu juos pašalinti atitinkamame pavojingų atliekų šalinimo įrenginyje;

6.2. sutvarkyti pesticidų atliekų sandėlius ir padaryti juos nekenksmingus.

Sutvarkytuose (ištuštintuose) pesticidų atliekų sandėliuose neturi likti jokių atliekų ir tuščios pakuotės. Išbyrėjusios pesticidų atliekos turi būti surinktos absorbuojančiosiomis medžiagomis, o sandėlio sienos, lubos ir grindys apdoroti kalkėmis ar kitomis pesticidų atliekas stabilizuojančiomis medžiagomis;

6.3. vykdyti sandėlių, kuriuose sandėliuojamos pesticidų atliekos, apsaugą, priežiūrą ir šių atliekų apskaitą.

Pesticidų atliekų sandėlių eksploatavimas turi atitikti reikalavimus, numatytus Augalų apsaugos priemonių naudojimo taisyklėse, patvirtintose žemės ūkio ministro, aplinkos ministro, sveikatos apsaugos ministro 1999 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. 196/134/225, Atliekų tvarkymo taisyklėse, patvirtintose aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217, ir kituose teisės aktuose, pagal kuriuos turi būti sandėliuojamos cheminės medžiagos. Visos į sandėlius priimančios ir

išduodamos pesticidų atliekos turi būti registruojamos, Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka turi būti teikiama informacija apie saugomas pesticidų atliekas (jų pavadinimus, kiekį ir sandėlių būklę);

6.4. tinkamų pesticidų naudojimas.

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nurodyta, kad siekiant sumažinti atliekų kiekį ir pavojų aplinkai bei žmonių sveikatai pagrindinis atliekų tvarkymo prioritetas yra jų panaudojimas. Todėl apskričių viršininkams ir rajonų savivaldybėms rekomenduojama pesticidų atliekų sandėliuose esančius tinkamus pesticidus nemokamai perduoti žemės ūkio bendrovėms ir ūkininkams, kurie juos turi panaudoti pagal paskirtį, vadovaudamiesi pesticidų naudojimo reikalavimais, normomis ir rekomendacijomis;

6.5. šviesti ir informuoti visuomenę pesticidų atliekų tvarkymo klausimais.

Ypač daug dėmesio turi būti skiriama visuomenės švietimui pesticidų atliekų pavojingumo ir tvarkymo klausimais. Būtina iš anksto informuoti vietos gyventojus apie numatomus vykdyti pesticidų atliekų tvarkymo darbus;

6.6. pesticidų atliekų tvarkymo darbai (numatyti šios programos 6.1-6.3 punktuose) vykdomi pagal Aplinkos ministerijos patvirtintą šių darbų reglamentą.

7. Pesticidų atliekų šalinimas:

7.1. sukurti pavojingų atliekų šalinimo pajėgumus;

7.2. pašalinti pesticidų atliekas.

Uždrausti ir netinkami pesticidai turi būti pašalinti aplinkai saugiu būdu. Šie darbai bus vykdomi pagal atitinkamus pavojingų atliekų šalinimo reglamentus, sukūrus reikiamus pavojingų atliekų šalinimo pajėgumus. Lėšų poreikis šiems darbams įvykdyti bus nustatytas atsižvelgiant į pasirinktas pesticidų atliekų šalinimo technologijas.

Pavojingų atliekų šalinimo įrenginiai, esant galimybei, bus statomi įrengtose (rengiamose) pavojingų atliekų surinkimo ir tvarkymo regioninėse aikštelėse.

Numatoma sukurti infrastruktūrą (pavojingų atliekų deginimo įrenginys, pavojingų atliekų sąvartynas, kiti pavojingų atliekų surinkimo ir tvarkymo įrenginiai), būtiną saugiam pavojingų atliekų, iš jų ir pesticidų atliekų, šalinimui užtikrinti. Tam planuojama panaudoti dvišalių donorų ir ISPA fondo finansavimą. Numatomi šie priemonių, už kurių įgyvendinimą atsakinga Aplinkos ministerija, vykdymo etapai:

2002 metų I ketvirtis – techninės užduoties parengimas;

2002 metų IV ketvirtis – ISPA paraiškos ir kitos dokumentacijos, būtinos Europos Sąjungos finansinei paramai gauti, parengimas;

2003 metų II ketvirtis – konkursinės dokumentacijos parengimas;

2003 metų II pusmetis – rangovo parinkimas;

2004 metai – projekto įgyvendinimas.

III. Programai skirtų lėšų naudojimas ir kontrolė

8. Programa įgyvendinama Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis, skirtomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintoms šalies programoms vykdyti. Programai įgyvendinti taip pat gali būti naudojamos savivaldybių gamtos apsaugos fondų, Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšos ir kitos lėšos, gautos iš tarptautinių fondų bei organizacijų.

Preliminarus lėšų poreikis programos priemonėms vykdyti nurodytas šios programos V skyriuje. Atsižvelgiant į esamų pesticidų atliekų kiekį, programos priede nurodyta, kiek lėšų reikės šios programos priemonėms vykdyti kiekvienoje apskrityje.

9. Aplinkos ministerija Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis organizuoja pesticidų atliekų tvarkymo darbus ir atsako už programai skirtų lėšų panaudojimą, atlieka darbų, vykdomų iš programai skirtų lėšų, užsakovo funkcijas ir tvarko lėšų buhalterinę apskaitą.

10. Konkretų lėšų poreikį, atsižvelgdama į esamų pesticidų atliekų kiekį ir būtinus jų sutvarkymo 2003–2005 metais darbus, įvertina Aplinkos ministerija ir nustatytą tvarka teikia paraišką, kad būtų skirta lėšų formuojant Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą. Skiriant lėšas, prioritetą turi būti teikiamas toms savivaldybėms, kuriose yra daugiausia netvarkytų (neperpakuotų ir neidentifikuotų) pesticidų atliekų.

IV. Programos įgyvendinimo efektyvumas

11. Pagal šią programą bus nukenksmintos pesticidų atliekos, ją įgyvendinus pagerės aplinkosauga šalyje, sumažės pavojus gyventojų sveikatai.

V. Programos priemonių planas

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Įvykdymo terminas	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. litų	Atsakingos institucijos
1.	Parengti ir patvirtinti pesticidų atliekų tvarkymo reglamentą	2002 metų I ketvirtis	–	Aplinkos ministerija
2.	Perpakuoti, surūšiuoti pesticidų atliekas	2002 metai 2003 metai 2004 metai	70 642 306	Aplinkos ministerija
3.	Identifikuoti nežinomus pesticidus	2002 metai 2003 metai 2004 metai	222 930 1260	Aplinkos ministerija
4.	Sutvarkyti pesticidų atliekų sandėlius ir padaryti juos nekenksmingus	2002 metai 2003 metai 2004 metai 2005 metai	8 162 122 78	Aplinkos ministerija
5.	Šviesti ir informuoti visuomenę pesticidų atliekų tvarkymo klausimais	nuolat	–	Aplinkos ministerija, Ūkio ministerija, Valstybinė augalų apsaugos tarnyba
		Iš viso	3800	

Pesticidų atliekų
tvarkymo Lietuvos Respublikoje 2002–
2005 metų programos
priedas

**Preliminarus lėšų poreikis pesticidų atliekų tvarkymo Lietuvos Respublikoje 2002–2005 METŲ
programos priemonėms vykdyti**

Apskritis	Priemonės įvykdymo terminas (metai)	Priemonės pavadinimas							Iš viso, tūkst. litų
		perpakuoti ir surūšiuoti pesticidų atliekas		identifikuoti pesticidų atliekas		sutvarkyti sandėlius ir padaryti juos nekenksmingus			
		kiekis, tonomis	lėšos, tūkst. litų	kiekis, tonomis	lėšos, tūkst. litų	skaičius, vienetais	lėšos, tūkst. litų	iš jų 2005 metais, tūkst. litų	
Tauragės	2002	64	70	74	222	9	18	10	310
Alytaus	2003	112	123	66	198	28	56	4	377
Klaipėdos	2003	260	286	130	390	10	20	8	696
Telšių	2003	22	24	20	60	3	6	4	90
Utenos	2003	190	209	94	282	53	106	10	597
Kauno	2004	0	0	10	30	5	10	8	40
Marijampolės	2004	0	0	133	399	6	12	2	411
Panevėžio	2004	50	55	86	258	22	44	12	357
Šiaulių	2004	139	153	91	273	31	62	10	488
Vilniaus	2004	89	98	100	300	18	36	10	434
Iš viso apskritys		926	1018	804	2412	185	370	78	3800

Pakeitimai:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1334](#), 2002-08-23, Žin., 2002, Nr. 83-3601 (2002-08-28)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. KOVO 5 D. NUTARIMO NR. 310 "DĖL PESTICIDŲ ATLIEKŲ TVARKYMO LIETUVOS RESPUBLIKOJE 2002-2005 METŲ PROGRAMOS" PAPILDYMO IR 1995 M. SPALIO 10 D. NUTARIMO NR. 1321 "DĖL NETINKAMŲ NAUDOTI PESTICIDŲ TVARKYMO LIETUVOS RESPUBLIKOJE PROGRAMOS VYKDYMO" PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušra Bodin (2002-08-28)

aubodi@lrs.lt